

ЕКОНОМІКА І ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА (306)

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	12 Інформаційні технології
Спеціальність	123 Комп'ютерна інженерія
Освітня програма	Системне програмування та спеціалізовані комп'ютерні системи
Статус дисципліни	Обов'язкова
Форма навчання	Очна(денна)
Рік підготовки, семестр	4 курс, осінній семестр
Обсяг дисципліни	4 кредити/120 годин (лекції: 36 год, практичні: 36 год, СРС: 48 год)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Залік, МКР
Розклад занять	Згідно розкладу: https://schedule.kpi.ua/
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	<p>Лекції: Обелець Тетяна Володимирівна доцент кафедри економічної кібернетики, кандидат економічних наук, доцент контактні дані: робочий кабінет (сайт): Посилання на робочий кабінет на сайті кафедри e-mail: obelectv@ukr.net Telegram: 0661784099</p> <p>Практичні заняття: Обелець Тетяна Володимирівна доцент кафедри економічної кібернетики, кандидат економічних наук, контактні дані: робочий кабінет (сайт): Посилання на робочий кабінет на сайті кафедри e-mail: obelectv@ukr.net Telegram: 0661784099</p>
Розміщення курсу	<p>Платформа дистанційного навчання «Сікорський»: https://do.ipu.kpi.ua/course/index.php?categoryid=7 АС «Електронний Кампус» https://campus.kpi.ua</p> <p>Електронний архів наукових та освітніх матеріалів КПІ ім. Ігоря Сікорського (ELAKPI)</p>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Курс «Економіка і організація виробництва» надає можливість вивчити майбутньому фахівцю загальні та спеціальні підходи щодо організації ефективного виробництва, шляхи і методи досягнення підприємством найкращих результатів з урахуванням обмеженості ресурсів, часу та варіативності господарських рішень щодо оптимізації витрат.

Метою дисципліни є формування системних знань, умінь та навичок щодо отримання професійних компетентностей у сфері підприємницької діяльності, ефективного використання обмежених ресурсів виробництва, організації та управління процесами господарювання задля розроблення та упровадження оптимальних рішень.

Предметом дисципліни є система принципів, наукових підходів та закономірностей економічних відносин, що виникають під час використання ресурсного потенціалу підприємства в процесі організації виробництва товарів та послуг з метою оптимізації витрат та збільшення варіативності господарських рішень.

Програмні компетентності та результати вивчення дисципліни:

Призначенням дисципліни є формування у студентів загальних і фахових компетентностей:

ЗК 2 - Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК 3 - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК 6 - Здатність організації міжособистісної взаємодії;

ЗК 7 - Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

ФК 7 - Здатність використовувати та впроваджувати нові технології, включаючи технології розумних, мобільних, зелених і безпечних обчислень, брати участь в модернізації та реконструкції комп'ютерних систем та мереж, різноманітних вбудованих і розподілених додатків, зокрема з метою підвищення їх ефективності

ФК 15 - Здатність аргументувати вибір методів розв'язування спеціалізованих задач, критично оцінювати отримані результати, обґрунтовувати та захищати прийняті рішення

Програмні результати навчання:

ПРН4 - Знати та розуміти вплив технічних рішень в суспільному, економічному, соціальному і екологічному контексті.

ПРН5 - Мати знання основ економіки та управління проектами.

ПРН 12 - Вміти ефективно працювати як індивідуально, так і у складі команди

ПРН14 - Вміти поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань спеціальності з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та виробничих інтересів.

ПРН16 - Вміти оцінювати отримані результати та аргументовано захищати прийняті рішення

ПРН19 - Здатність адаптуватись до нових ситуацій, обґрунтовувати, приймати та реалізовувати у межах компетенції рішення.

ПРН20 - Усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань, удосконалення креативного мислення.

ПРН21 - Якісно виконувати роботу та досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики

М'які навички (**Soft skills**): навички критичного мислення; вміння працювати з інформацією; навички саморозвитку; аналітичного бачення.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Пререквізити: Попередніми до вивчення дисципліни є загальні знання з математики та економіки.

Постреквізити: Дисципліна може використовуватись в такій освітній компоненті як «Дипломне проектування».

3. Зміст навчальної дисципліни

Перелік тем навчальної дисципліни:

РОЗДІЛ I. Економічні основи виробничо-господарської діяльності підприємства.

Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання. Економічний механізм діяльності підприємства.

РОЗДІЛ II. Ресурсне забезпечення підприємства.

Тема 2. Основні та оборотні засоби підприємства.

Тема 3. Кадри та продуктивність праці. Організація оплати праці на підприємстві.

РОЗДІЛ III. Економічні результати та ефективність виробництва.

Тема 4. Витрати виробництва та собівартість продукції.

Тема 5. Ціни та ціноутворення підприємства в умовах ринку.

Тема 6. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства.

Тема 7. Якість і конкурентоспроможність продукції підприємства.

РОЗДІЛ IV. Основи організації та планування виробництва.

Тема 8. Організація основного виробництва на підприємстві.

Тема 9. Технологічна та організаційна підготовка виробництва.

Тема 10. Організація допоміжного виробництва.

Тема 11. Прогнозування і планування діяльності підприємства.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література

1. Єрешко, Ю. О. Основи економіки. Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра спеціальності 113 Прикладна математика / Єрешко Ю. О., Обелець Т. В. ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 370.78 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. – 77 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/55828>
2. Савченко С.М., Кухарук А.Д., Тимошенко Н.Ю. Економіка і організація виробництва: практикум для студентів технічних спеціальностей Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022, 93 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/46962>.
3. Економіка і організація виробництва: Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 131 Прикладна механіка, 133 Галузеве машинобудування, 151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології, 161 Хімічні технології та інженерія, 101 Екологія / Н. Є. Скоробогатова, К. В. Петренко, Т. В. Іванова; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,02 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 107 с.
4. Економіка і організація виробництва: конспект лекцій з дисципліни «Економіка і організація виробництва» [Електронний ресурс]: навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за освіт. програмами «Хімічні технології неорганічних речовин та водоочищення», «Хімічні технології органічних речовин», «Хімічні технології косметичних засобів та харчових добавок», «Електрохімічні технології неорганічних і органічних матеріалів», «Хімічні технології неорганічних керамічних матеріалів», «Хімічні технології неорганічних і органічних зв'язуючих та композиційних матеріалів» спеціальності 161 «Хімічні технології та інженерія» (денної та заочної форм навчання) / Підлісна О.А., Ткаченко Т.П.; КПІ ім. Ігоря Сікорського – Електрон. текст. дані (1 файл 3,20 Мбайт). – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. – 146
5. Економіка підприємства: навчальний посібник; кол. авторів; за заг. ред. д.е.н. Фісуненко П. А. Дніпро. Електронний архів (репозитарій) ДДУВС, 2024. 150 с. URL: https://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/12983/8/макет_Економіка%20підприємства%20посібни к.pdf

Додаткова література

6. Андрусь О.І., Покровська Н.М. Економіка та організація виробництва: навчальний посібник до практичних занять Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022, 127 с.

7. Бізнес-планування. Курс лекцій [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра за освітньою програмою «Економічна аналітика» спеціальності 051 Економіка / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Т. В. Обелець. – Електрон. текст. дані (1 файл: 2,06 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2025. – 189 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/74046>
8. Управління кадровим потенціалом підприємства в умовах війни: виклики сьогодення та перспективи розвитку / Крамар І. Ю. та ін. // Колективна монографія, Тернопіль. 2024. С. 134–148. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/46637>
9. Економіка праці і соціально-трудова відносини: навчально-методичний комплекс [Електронний ресурс]: для студентів освітнього ступеня «Бакалавр», галузі знань 05 – соціальні та поведінкові науки, спеціальності 051 «Економіка» / Я.І.Глущенко, Н. О. Черненко; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 390 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 150 с.
10. Марченко, В. М. Управління витратами. Курс лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» / В. М. Марченко ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 2,78 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2025. – 270 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/74392>

Інформаційні ресурси

11. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: офіційний вебсайт. URL: <http://www.me.gov.ua/>
12. Державна служба статистики України: офіційний вебсайт. URL: www.ukrstat.gov.ua
13. Прозорро: вебсайт. URL: <https://prozorro.gov.ua/>
14. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України (АРІФРУ): вебсайт URL: <https://www.smida.gov.ua/about>
15. Національний інститут стратегічних досліджень. Офіційний вебсайт: URL: <http://www.niss.gov.ua>
16. Нормативні акти України. Офіційний вебсайт: URL: www.nau.kiev.ua
17. Сервер Верховної Ради України. Офіційний вебсайт: URL: <http://www.rada.gov.ua>
18. Національний банк України. Офіційний вебсайт: URL: <https://bank.gov.ua/>
19. Міністерство Фінансів України. Офіційний вебсайт: URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Для опанування дисципліни застосовуються такі методи навчання:

методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності: лекції; практичні заняття; консультації; самостійна робота; робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами.

методи контролю ефективності навчально-пізнавальної діяльності: модульна контрольна робота; опитування; виконання навчальних завдань, тестування; розв'язування розрахунково-аналітичних завдань.

загальні методи навчання: метод проблемного викладу, метод проблемно-пошукового викладення, пояснювальний метод викладання, репродуктивний метод навчання, інтерактивний метод, евристичний метод, інформаційно-рецептивний метод, відтворювальний метод під час виконання модульної контрольної роботи.

спеціальні методи навчання: кейс-метод, індивідуальна робота зі студентами, розв'язування задач, метод аналізу конкретних ситуацій, командна робота.

методи створення інтересу і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: презентації результатів, методи вирішення творчих завдань, модерація; метод ситуаційного аналізу.

Засвоєння освітньої компоненти передбачає відповідні методи навчання та оцінювання, які забезпечать досягнення програмних результатів навчання.

Навчальним планом передбачено проведення 36 годин лекційних та 36 годин практичних занять, модульна контрольна робота.

Календарно-тематичний план та структурно-логічна побудова вивчення курсу

Розподіл годин		Назва розділів, тем, опис занять
Л	П	
4	4	<p>Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання. Економічний механізм діяльності підприємства.</p> <p>Л1; Л2: Види економічної діяльності та основні напрямки їх розвитку. Промислове підприємство та мета його діяльності. Класифікація підприємств. Міжнародна класифікація підприємств. Правові основи функціонування підприємства. Форми об'єднання підприємств в Україні. Виробнича програма, показники оцінки обсягів випуску продукції підприємства. Характеристика нематеріальних ресурсів підприємства.</p> <p>П1; П2: Вступ. Основні вимоги в ході вивчення дисципліни, система оцінки успішності студентів, проведення календарного та семестрового контролю. Поняття підприємства та економіки підприємства. Внутрішнє та зовнішнє середовище підприємства. Економічний механізм діяльності підприємства. Загальні методичні принципи визначення виробничої потужності і показники її використання.</p>
4	4	<p>Тема 2. Основні та оборотні засоби підприємства.</p> <p>Л1; Л2: Економічна сутність, класифікація і структура основних фондів. Види зносу та методи нарахування амортизації основних засобів. Показники оцінки стану та ефективності застосування основних фондів. Потужність підприємства та методи її вимірювання. Сутність, склад і класифікація оборотних засобів. Показники нормування оборотних засобів.</p> <p>П1; П2: Економічна сутність, класифікація і структура основних засобів. Види зносу та методи нарахування амортизації основних засобів. Ефективність використання основних засобів. Методичні основи нормування окремих елементів оборотних коштів. Ефективність використання оборотних засобів. Основні показники і напрями підвищення ефективності використання оборотних коштів суб'єктів господарювання.</p>
4	4	<p>Тема 3. Кадри та продуктивність праці. Організація оплати праці на підприємстві.</p> <p>Л1; Л2: Кадрова політика та система управління кадровим потенціалом. Персонал підприємства, його склад і професійно-кваліфікаційна структура. Трудомісткість продукції. Принципи стимулювання продуктивної праці. Зміст та функції заробітної плати. Ринкові форми і системи оплати праці.</p> <p>П1; П2: Зміст та функції заробітної плати. Форми оплати праці. Системи оплати праці. Тарифна система оплати праці робітників та управлінського персоналу. Продуктивність праці, порядок її оцінювання та засоби підвищення. Фонд оплати праці підприємства. Матеріальне стимулювання персоналу.</p>
4	3	<p>Тема 4. Витрати виробництва та собівартість продукції.</p> <p>Л1; Л2: Сутність, значення та класифікація витрат. Витрати за видами економічної діяльності. Групування витрат за економічними елементами. Собівартість продукції, структура і методи її визначення. Поняття точки беззбитковості. Кошторис витрат на виробництво, роботи, послуги підприємства. Управління собівартістю продукції підприємства в умовах ринкової економіки.</p> <p>П1; П2: Калькуляція витрат на продукцію підприємства. Оптимізація витрат на підприємстві.</p>
2	2	<p>Тема 5. Ціни та ціноутворення підприємства в умовах ринку.</p> <p>Л1. Основи формування ціни продукції підприємства. Економічний зміст і функції ціни.</p>

		<p>Вплив якості продукції та попиту на ціноутворення. Класифікація цін. Стратегії ціноутворення в умовах ринку. Види і структура цін на промислову та науково-технічну продукцію. Ціни і тарифи на енергоносії, їх особливості. Державне регулювання цін.</p> <p>П1. Ціна: визначення, функції, процес утворення, стратегії. Методи визначення ціни. Параметричні методи ціноутворення. Формування та розподіл прибутку.</p>
4	4	<p>Тема 6. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства.</p> <p>Л1; Л2: Сутність та основні завдання фінансової діяльності підприємства. Показники оцінки фінансового стану підприємства. Особливості формування прибутку підприємства, фактори його зростання. Види прибутку підприємства. Джерела формування та розподіл прибутку на підприємствах різних форм власності. Показники та чинники підвищення ефективності виробництва.</p> <p>П1; П2: Методичні підходи до оцінювання фінансового стану підприємства та результатів його діяльності. Сучасні методики проведення економічного аналізу на підприємстві.</p>
2	2	<p>Тема 7. Якість і конкурентоспроможність продукції підприємства.</p> <p>Л1. Поняття якості та конкурентоспроможності продукції. Технічний рівень і якість продукції. Етапи оцінювання конкурентоспроможності продукції. Якість продукції як чинник конкурентоспроможності підприємства. Чинники, що впливають на конкурентоспроможність продукції. Шляхи підвищення конкурентоспроможності продукції.</p> <p>П1. Методи оцінювання якості продукції. Алгоритм оцінювання конкурентоспроможності підприємства.</p>
4	3	<p>Тема 8. Організація основного виробництва на підприємстві в умовах Індустрії 4.0</p> <p>Л1; Л2: Принципи організації виробничих процесів та їх класифікація. Концептуальні засади четвертої промислової революції Індустрія 4.0. Типи виробництв та їх техніко-економічна характеристика. Методи організації виробництва. Виробнича структура підприємства. Виробничий цикл. Нормування витрат сировини, допоміжних матеріалів та енергоносіїв на випуск продукції.</p> <p>П1; П2: Оцінювання витратності основного виробництва на підприємстві та шляхи їх оптимізації. Сучасні методики оцінювання ефективності виробничих процесів.</p>
	2	<p>Модульна контрольна робота передбачає теоретичні, тестові, розрахунково-аналітичні завдання.</p>
4	2	<p>Тема 9. Технологічна та організаційна підготовка виробництва.</p> <p>Л1; Л2: Завдання та зміст етапів технологічної підготовки виробництва. Технологічна документація підприємства. Сутність і значення технологічної уніфікації і стандартизації. Техніко-економічний аналіз технологічних процесів. Зміст і етапи організаційної підготовки виробництва нової продукції.</p> <p>П1: Організація проектування технологічних процесів та засобів технологічного оснащення. Підготовка переходу виробництва на випуск нових видів продукції.</p>
2	2	<p>Тема 10. Організація допоміжного виробництва. Організація технічного обслуговування і ремонту обладнання.</p> <p>Л1. Організація забезпечення виробництва технологічним оснащенням. Організація транспортного господарства підприємства. Технічне обслуговування і ремонт обладнання: сутність, місце у виробничій структурі підприємства та організаційні форми.</p> <p>П1: Організація забезпечення виробництва технологічним оснащенням. Управління виробничими запасами допоміжного виробництва.</p>
2	2	<p>Тема 11. Прогнозування і планування діяльності підприємства.</p> <p>Л1: Сутність та організація стратегічного планування підприємства в умовах ринку.</p>

		<p>Прогнозування, його суть, зміст, типи та методи прогнозування. Система показників планування. Бізнес-план підприємства.</p> <p>П1: Основні види планів підприємства. Планування стратегічних змін у діяльності підприємства. Основні розрахунки ефективності впровадження стратегічних змін у діяльності підприємства.</p>
	2	Залік
36	36	

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Навчальним планом передбачено 48 годин самостійної роботи. На самостійну роботу виноситься:

Обсяг годин	Завдання
1	2

Підготовка до аудиторних занять: опрацювання та осмислення інформації з лекційних занять, підготовка до практичних занять.

4	<p><i>Тема 1. Підготовка до опитування та підготовка доповіді з презентацією на аудиторному занятті на тему (за вибором студента): Ринкові регулятори діяльності підприємства. Асоційовані підприємства та специфіка їх функціонування. Правова охорона об'єктів права інтелектуальної власності в Україні. Сучасні проблеми оцінки вартості нематеріальних активів підприємства.</i></p>
4	<p><i>Тема 2. Підготовка до опитування та підготовка доповіді з презентацією на аудиторному занятті на тему (за вибором студента): Резерви підвищення ефективності використання основних засобів підприємства. Шляхи підвищення ефективності використання основних засобів підприємства. Проблеми та шляхи покращення ефективності використання оборотних коштів на підприємствах України. Рівень забезпечення підприємств необхідними оборотними коштами за сучасних умов господарювання. Способи підвищення ефективності використання оборотних коштів на підприємствах різних галузей народного господарства України. Підготовка до розв'язання задач та виконання тестових завдань.</i></p>
4	<p><i>Тема 3. Підготовка до опитування та підготовка доповіді з презентацією на аудиторному занятті на тему (за вибором студента): Особливості формування структури персоналу підприємств різних типів, розмірів і форм власності. Мотивація трудової діяльності на підприємствах (організаціях) в умовах ринкової економіки. Вибір форм і систем оплати праці на підприємствах різних форм власності. Підвищення ефективності організації оплати праці на підприємстві. Об'єктивна необхідність застосування різних форм і систем оплати праці персоналу підприємства. Підготовка до розв'язання задач та виконання тестових завдань.</i></p>
4	<p><i>Тема 4. Підготовка до опитування та підготовка доповіді з презентацією на аудиторному занятті на тему (за вибором студента): Шляхи управління собівартістю продукції підприємства в умовах ринкової економіки. Удосконалення складу калькуляційних статей витрат за обчисленням собівартості продукції. Підготовка до розв'язання задач та виконання тестових завдань.</i></p>
4	<p><i>Тема 5. Підготовка до опитування та підготовка доповіді з презентацією на аудиторному занятті на тему (за вибором студента): Стратегії ціноутворення в умовах ринку. Види і структура цін на промислову та науково-технічну продукцію. Ціни і тарифи на енергоносії, їх особливості. Підготовка до розв'язання задач та виконання тестових завдань.</i></p>
4	<p><i>Тема 6. Підготовка до опитування та підготовка доповіді з презентацією на аудиторному занятті на тему (за вибором студента): Сучасні підходи до підвищення ефективності виробництва. Проблеми оцінювання фінансово-економічних результатів діяльності підприємства. Економічний зміст рентабельності підприємства. Основні шляхи підвищення прибутковості підприємства. Підготовка до розв'язання задач та виконання тестових завдань.</i></p>
4	<p><i>Тема 7. Підготовка до опитування та підготовка доповіді з презентацією на аудиторному занятті на тему (за вибором студента): Вплив якості продукції та попиту на ціноутворення. Класифікація чинників підвищення якості продукції. Визначення економічного ефекту від поліпшення якості продукції (на конкретному прикладі). Стандартизація та сертифікація продукції на вітчизняних підприємствах. Досвід впровадження і сертифікації в Україні систем якості за стандартами ISO серії 9000.</i></p>

	<i>Підготовка до розв'язання задач та виконання тестових завдань.</i>	
3	<i>Тема 8. Підготовка до опитування та підготовка доповіді з презентацією на аудиторному занятті на тему (за вибором студента): Удосконалення системи управління тривалістю виробничого циклу виготовлення виробів на вітчизняних підприємствах. Проектування виробничої структури підприємства та цеху. Виробнича програма підприємства. Особливості розрахунку показників ефективності виробничого процесу. Підготовка до розв'язання задач та виконання тестових завдань.</i>	
3	<i>Тема 9. Підготовка до опитування та підготовка доповіді з презентацією на аудиторному занятті на тему (за вибором студента): Основні етапи організаційної та технологічної підготовки виробництва. Напрями удосконалення організаційної та технологічної підготовки виробництва. Економічний ефект від упровадження удосконалень в процесі підготовки виробництва. Підготовка до розв'язання задач та виконання тестових завдань.</i>	
2	<i>Тема 10. Підготовка до опитування та підготовка доповіді з презентацією на аудиторному занятті на тему (за вибором студента): Організація ремонтної служби підприємства. Форми і особливості організації ремонтного обслуговування. Проблеми і шляхи вдосконалення технічного обслуговування і ремонту устаткування на підприємстві. Підготовка до розв'язання задач та виконання тестових завдань.</i>	
2	<i>Тема 11. Підготовка до опитування та підготовка доповіді з презентацією на аудиторному занятті на тему (за вибором студента): Систематизація планів підприємства. Тактичне і оперативне планування на підприємстві. Прогнозування собівартості нових виробів на етапах проектування виробництва. Прогнозування собівартості нових виробів на етапах освоєння виробництва.</i>	
13	4	Модульна контрольна робота Передбачає теоретичні, тестові, розрахунково-аналітичні завдання за темами 2-8. МКР виконується на практичному занятті № 15

Підготовка до складання семестрового контролю у формі заліку.

15	6	<i>Підготовка передбачає наскрізне повторення матеріалу вивченого курсу.</i>
----	---	--

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Правила відвідування занять. Здобувачі вищої освіти зобов'язані відвідувати навчальні заняття передбачені графіком освітнього процесу (Правила внутрішнього розпорядку Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" (п. 9.4. <https://kpi.ua/admin-rule>). Присутність або відсутність здобувача на навчальному занятті шляхом нарахування або зниження балів не оцінюється.

Дистанційний режим навчання. У разі запровадження обмежень на відвідування навчальних аудиторій університету, пов'язаних з введенням карантину або режиму воєнного стану в державі, освітній процес здійснюється у дистанційному режимі відповідно до Положення про дистанційне навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/188>), Регламенту проведення семестрового контролю в дистанційному режимі (<https://osvita.kpi.ua/node/148>). Заняття за умови дистанційного відбуваються у вигляді онлайн-конференції на платформі Zoom. Посилання на онлайн-конференцію видається на початку семестру і розміщується в дистанційному курсі. З метою забезпечення якісної підготовки здобувачів, дистанційний курс дисципліни розміщено на Платформа дистанційного навчання «Сікорський» (<https://do.ipro.kpi.ua/course/index.php?categoryid=7>). Результати оцінювання висвітлюють у АС «Електронний кампус» на особистій сторінці здобувача (<https://ecampus.kpi.ua>).

Правила поведінки на заняттях. На заняттях слід дотримуватись норм етичної поведінки визначених у Кодексі честі Національного технічного університету України «Київський

політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>). На території університету здобувачі мають поводити себе відповідно до Правил внутрішнього розпорядку (<https://kpi.ua/admin-rule>). В аудиторіях на лекційних та практичних заняттях, а також під час проведення занять у формі відеоконференції, користуватись мобільним телефоном потрібно у беззвучному режимі і тільки для пошуку необхідної для виконання завдань інформації, у т.ч. в інтернеті. Під час дистанційного режиму навчання слід використовувати інформацію розміщену на Платформі дистанційного навчання «Сікорський» / Електронний кампус, а також для окремих занять – інформацію розміщену на <https://do.ipk.kpi.ua/course/view.php?id=6863>. Активність, опрацювання та підготовка аналітичних матеріалів за результатами опрацювання лекційного матеріалу, аналітичних доповідей та навчально-дослідних завдань є запорукою успішного освоєння матеріалу та формування відповідних програмних результатів.

Позааудиторні заняття та залучення професіоналів-практиків. Позааудиторні заняття, що можуть відбуватись у форматі відвідування науково-практичних заходів, лекторів, тренінгів в межах тематики дисципліни, можуть бути включені до плану вивчення освітньої компоненти у форматі дискусійних обговорень та поглиблення якості підготовки здобувачів. Для опанування і поглиблення практичних навичок для спільного проведення занять можуть бути запрошені професіонали-практики (стейкхолдери).

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті. Положення про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/179>) регламентує визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті. У разі проходження здобувачем онлайн курсу чи іншого елемента неформальної освіти за наведеною у розділі «Додаткова інформація з дисципліни» здобувачеві/здобувачці можуть бути зараховані окремі змістовні модулі або теми дисципліни. В такому разі здобувач звільняється від виконання відповідних завдань, отримуючи за них максимальний бал відповідно до рейтингової системи оцінювання. У разі навчання на неформальній освіті за самостійного її обрання проходиться процедура валідації, що передбачає подання здобувачем заяви на ім'я декана, декларації підтверджувальних документів. Рішення про визнання чи не визнання приймається комісією у складі завідувача кафедри, викладача, гаранта освітньо-професійної програми.

Правила захисту індивідуальних завдань. Індивідуальним завданням з курсу є розрахункова робота. Вона виконується протягом семестру згідно методичних рекомендацій (<https://do.ipk.kpi.ua/course/view.php?id=6863>). Перевірка розрахункової роботи здійснюється згідно РСО. Представлення результатів відбувається на останньому практичному занятті семестру з метою їх уточнення. Максимальні бали отримуються у разі правильного виконання усіх завдань розрахункової роботи, наявності аналітичних обґрунтувань та змістовних висновків щодо отриманих результатів, успішної презентації результатів. Розрахункова робота може бути відхиленій викладачем, у разі надання на перевірку з порушенням термінів виконання, наявних суттєвих зауважень до результатів, оформлення. За наявності плагіату розрахункова робота не приймається для перевірки.

Правила призначення заохочувальних та штрафних балів. Заохочувальні бали можуть бути отримані за участь у студентських олімпіадах та конкурсах наукових робіт, додаткове проходження онлайн курсів з поглибленим вивченням окремих тем курсу (без визнання як результати навчання, що набуті у неформальній/інформальній освіті), наукові публікації (10% від суми рейтингових балів). Штрафні бали можуть бути передбачені за несвоєчасне виконання індивідуального семестрового завдання (розрахункової роботи). Заохочувальні та штрафні бали не входять до основної шкали РСО.

Політика оцінювання контрольних заходів. Оцінювання контрольних заходів здійснюється згідно з Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), Положення про поточний, календарний та семестровий контролю результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/32>). Нижня межа позитивного оцінювання результату кожного контрольного заходу має бути не менше 60 %

від максимальної кількості рейтингових балів, визначених для цього виду заходу, а негативний результат оцінюється у 0 балів.

PCO доводиться до відома здобувачів на першому навчальному занятті з навчальної дисципліни та не змінюється впродовж її вивчення, крім випадків перегляду рейтингової системи оцінювання впродовж семестру згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (п.7) (<https://osvita.kpi.ua/node/37>)

Поточний контроль проводиться як оцінювання результатів навчання здобувачів на основі поопераційного контролю та накопичення рейтингових балів за виконання завдань у процесі навчання відповідно до PCO. Непроходження заходу поточного контролю в синхронному режимі без поважних причин оцінюється у 0 балів. Заходи поточного контролю відбуваються у синхронному режимі. Поточний контроль проводиться як оцінювання результатів навчання здобувачів на основі поопераційного контролю та накопичення рейтингових балів за виконання завдань у процесі навчання відповідно до PCO.

Календарний контроль проводиться двічі на семестр за встановленими в PCO критеріями оцінювання та результатами заходів поточного контролю. Умовою отримання позитивної оцінки з календарного контролю з навчальної дисципліни є значення поточного рейтингу здобувача не менше, ніж 50 % від максимально можливого на час проведення такого контролю.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку за PCO-1 - "жорстка". Результати навчальної діяльності, передбачені заходами поточного контролю, оцінюються впродовж семестру. Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та набрали 60 і більше балів, отримують відповідну рейтингову оцінку без потреби проходження заходу семестрового контролю, які набрали менше 60 балів, а також ті, хто бажають підвищити свою рейтингову оцінку - проходять захід семестрового контролю. У цьому разі підсумкова оцінка отримується за суму балів, які студент отримав за залікову контрольну роботу.

До відомості семестрового контролю викладач вносить підсумкову рейтингову оцінку і, у разі потреби, - відмітку «не допущено» (невиконання умов допуску до семестрового контролю), «усунено» (порушення принципів академічної доброчесності або морально-етичних норм поведінки), «не з'явився» (здобувач, був допущений, але не з'явився на залік).

Результати оцінювання висвітлюються у АС «Електронний кампус» на особистій сторінці здобувача (<https://ecampus.kpi.ua>).

Перелік матеріалів, якими дозволено користуватися під час заліку: допоміжні матеріали, стаціонарний калькулятор.

Політика дедлайнів та перескладань. Модульну контрольну роботу складаються лише у призначений день, визначений структурно-логічною побудовою курсу. Якщо контрольні заходи, або виконання завдань пропущені з поважних причин (хвороба або вагомі життєві обставини), надається можливість додатково скласти завдання протягом найближчого тижня. Невиконання завдань, а також порушення термінів їх виконання з неповажних причин є причиною відсутності балів за ці контрольні заходи. Порядок ліквідації академічної заборгованості та перескладання семестрового контролю регулюється Положенням про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/32>). Здобувач/здобувачка, у якого/якої за результатами семестрового контролю виникла академічна заборгованість, має право її ліквідувати відповідно до Положення про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/177>).

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Якщо здобувач/здобувачка висловлюють незгоду з оцінкою за результатами контрольного заходу, він/вона має право подати апеляцію у день оголошення результатів відповідного контролю на ім'я декана факультету за процедурою визначеною Положенням про апеляції в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/182>).

Політика щодо академічної доброчесності. Обов'язковою умовою виконання завдань з освітньої компоненти є дотримання політики та принципів академічної доброчесності

(<https://kpi.ua/academic-integrity>), які, у тому числі, викладено у Кодексі честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>), Положенні про систему запобігання академічному плагіату в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/47>). У разі виявлення дублювання робіт, плагіату роботи здобувачі отримують нульовий рейтинг. У разі виявлення неналежних посилань за результатами перевірки на наявність запозичень, індивідуальні завдання не оцінюються і повертаються здобувачу/здобувачці на доопрацювання.

Політика використання штучного інтелекту. Використання штучного інтелекту (далі, ШІ) регламентується «Політикою використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського» (<https://osvita.kpi.ua/node/1225>). Усі завдання, як під час виконання навчальних завдань з дисципліни, так і індивідуальні завдання (розрахункова робота), мають бути результатом власної оригінальної роботи здобувача. Використання ШІ для автоматичної генерації відповідей без подальшого їх аналізу та доопрацювання заборонено. Здобувачам не рекомендується покладатися на ШІ як на єдине джерело інформації. Важливо перевіряти та аналізувати отримані дані з інших авторитетних джерел. Усі випадки використання ШІ для виконання завдань мають бути чітко вказані та задокументовані. Це стосується як використання текстових генераторів, так й інших інструментів ШІ. Використання ШІ має відповідати принципам академічної доброчесності. Недотримання цього положення розглядатиметься як порушення академічної етики.

Інклюзивне навчання. Інклюзивне навчання відбувається відповідно до положення, що регламентує організацію навчання здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами, а також формування у КПІ ім. Ігоря Сікорського інтегрованого освітнього середовища шляхом впровадження комплексу заходів, що забезпечують повноцінне залучення таких здобувачів у освітній процес для здобуття ними вищої освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей. Детальніше: Положення про організацію інклюзивного навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/ppoin>).

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Оцінювання ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання (згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/37>), яка передбачає систематичну роботу здобувача протягом семестру і складається з наступних заходів:

8.1. Рейтинг з кредитного модуля складається з балів, що він отримує за:

1. Стартові бали (max 100 балів):

- відповіді на практичних заняттях (опитування, участь у дискусії)
- розв'язання задач;
- виконання навчальних завдань;
- розв'язання тестових завдань;
- модульну контрольну роботу.

Поточний контроль:

Відповіді на практичних заняттях та доповнення до відповідей (max 10 балів).

Розрахунок за одну відповідь на практичному занятті (5 відповідей):

2 бали	Активна робота, відповіді обґрунтовані
1 бал	Відповідь неповна, потребує доповнення
0 балів	Пасивність

Розв'язанні задач – передбачає перевірку рівня підготовки студента за визначеною темою або навчальним елементом (орієнтовна кількість задач протягом семестру – 10, ваговий бал – 3, max 30 балів);

3 бали	Повне безпомилкове розв'язання задач
2 бали	Несуттєві помилки під час розв'язання задач
0 балів	Задача не розв'язана

Виконання навчальних завдань на практичних заняттях (індивідуальна/командна роботи)

(max 20 балів).

Розрахунок за одне завдання (5 завдань):

4 бали	Якісно виконане завдання, результати обґрунтовані і доведені
2-3 бали	Завдання виконано з певними неточностями або не містить обґрунтувань
0 балів	Завдання не виконане

Розв'язанні тестових завдань на практичних заняттях – передбачає перевірку рівня підготовки студента за визначеною темою або навчальним елементом (орієнтовна кількість тестових завдань протягом семестру – 10, ваговий бал – 2);

2 бали	Відповідь вірна
0 балів	Відповідь невірна

Модульна контрольна робота: (max 20 балів)

МКР включає: 1) теоретичне питання (5 балів), 2) тестові завдання (10 тестів, 1 бал кожний); 3) аналітичне завдання (5 балів).

20 балів	1) викладено питання всебічно, безпомилково і логічно; 2) виконано тестові завдання правильно; 3) аналітичне завдання виконане правильно, результати обґрунтовані
17-19 балів	1) викладено питання безпомилково, достатньо повно і без ознак плагіату; 2) тестові завдання виконано з 1 помилкою; 3) витримано логіку вирішення аналітичного завдання, але припущено несуттєвих помилок
14-16 балів	1) викладено питання не повністю, основні аспекти розкрито; 2) виконано не всі тестові завдання правильно; 3) допущено помилки при виконанні аналітичного завдання, відповідь недостатньо обґрунтована
13 балів	1) не розкрито питання або викладення відсутнє; 2) при виконанні тестових завдань допущено значну кількість помилок; 3) у логіці вирішення аналітичного завдання присутнє нерозуміння його суті, завдання виконане на основі припущень
0 балів	Завдання контрольної роботи не виконані, або виконані неправильно

Календарний контроль: проводиться двічі на семестр.

7 тиждень	Умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 25 балів. Підготовлено не менш 3х доповідей на аудиторному занятті.
15 тиждень	Умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 42 балів. Підготовлено не менш 2х доповідей на аудиторному занятті. Складено модульну контрольну роботу.

Семестровий контроль (залік) (max 100 балів).

- Складається з поточного рейтингу за виконання всіх видів робіт.
- Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та набрали 60 і більше балів, отримують відповідну рейтингову оцінку без потреби проходження заходу семестрового контролю, що переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею.
- Здобувачі, які виконали умови допуску до заліку, але набрали менше 60 балів проходять захід семестрового контролю. У цьому разі підсумкова оцінка отримується за суму балів, які студент отримав за залікову контрольну роботу, що переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею.
- Якщо здобувач виконав умови допуску до заліку і отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, він може взяти участь у заліковій контрольній роботі. У цьому разі підсумкова оцінка отримується за суму балів, які студент отримав за залікову контрольну роботу, що переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею. Якщо за результатами заліку здобувач отримав меншу кількість балів за кількість балів, отриманих за результатами заходів поточного контролю, то за “жорсткого” підходу здобувач отримує рейтингову оцінку за результатами заліку, що переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею.
- Умовами допуску здобувача до семестрового контролю є відсутність заборгованостей за види робіт, що прописані в пункті 8.1.

Залікова контрольна робота оцінюється із 100 балів. Контрольне завдання цієї роботи складається з трьох частин: теоретичні питання (2 питання); тестові завдання (60 тестів); аналітично-розрахункове завдання (1 завдання):

<i>Теоретичні питання</i>	
10 балів	Відповідь на питання викладено правильно, всебічно, безпомилково і логічно
9-8 балів	Відповідь на питання викладено безпомилково, не достатньо повно проте з застосуванням набутих теоретичних знань
7-6 балів	Відповідь на питання викладено не повністю, але основні аспекти розкрито
0 балів	Не має відповіді
<i>Тестові завдання</i>	
1 бал	Відповідь вірна
0 балів	Відповідь не вірна
<i>Аналітично-розрахункове завдання</i>	
20 балів	Продемонстровано знання матеріалу і вдало його застосовано для розрахунків, аналізу та доведення, наведено висновки з застосуванням набутих знань та вмінь
19-18 балів	Аналітично-розрахункове завдання виконане, розрахунки вірні, однак не наведено висновків за результатами або допущено несуттєві помилки у твердженнях
17-16 балів	Отримане рішення вірне, отримані дані мають суттєві помилки в поясненні або доведенні
15-14 балів	Аналітично-розрахункове завдання виконане з незначними помилками, але визначене рішення необґрунтоване
13-12 балів	Аналітично-розрахункове завдання виконане частково, не містить обґрунтувань, застосування набутих теоретичних міркувань та аналітики, відповідної пройденому курсу
0 балів	Завдання не виконано

Максимальний бал за курс – 100 балів.

Критерій		Перша атестація	Друга атестація	
Термін атестації		7-ий тиждень	13-ий тиждень	
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг ¹	25 балів	42 балів	
	Поточний контрольний захід	Модульна контрольна робота	+	+
	Відповіді на практичних заняттях, розв'язання задач та тестових завдань, опрацювання навчальних завдань	Частина №1	+	+
		Частина №2	+	+

№ з/п	Контрольний захід	Макс бал	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Відповіді на практичних заняттях	10	2	5	10
2.	Розв'язання задач	30	3	10	30
3.	Опрацювання навчальних завдань	20	4	5	20
4.	Розв'язання тестових завдань	20	2	10	20
5	Модульна контрольна робота	20	1	1	20
	Всього				100

Максимальний бал за курс – 100 балів.

Відповідність рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Рейтингова оцінка здобувача (бали)	Університетська шкала оцінок рівня здобутих компетентностей (результатів навчання)
95...100	Відмінно
85...94	Дуже добре
75...84	Добре
65...74	Задовільно
60...64	Достатньо
Менше 60	Незадовільно

Відмітки у відомості семестрового контролю, у разі не виконання визначених умов складання семестрового контролю:

Відмітка	Пояснення
Не допущено	Невиконання умов допуску до семестрового контролю
Усунено	Порушення принципів академічної доброчесності або морально-етичних норм поведінки
Не з'явився	Здобувач, був допущений але не з'явився на залік

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

- Перелік питань, які виносяться на семестровий контроль (додаток А до силабусу).
- Можливе зарахування сертифікатів проходження дистанційних чи онлайн курсів за відповідною тематикою у рейтинг здобувача («Coursera», «Prometheus»).
- Викладення дисципліни може бути переведено у дистанційну форму за відповідних умов згідно розпоряджень університету.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доцентом кафедри економічної кібернетики, к.е.н., доц. Обелець Тетяною Володимирівною

Ухвалено кафедрою економічної кібернетики (протокол 21 від 27.06.2025 р.)

Погоджено Методичною комісією ФПМ (протокол № 6 від 30.06.2025 р.)

ДОДАТОК А

Питання для заліку

1. Охарактеризуйте різницю між балансовою, первісною та ліквідаційною вартістю основних засобів.
2. Порівняйте переваги та недоліки прямолінійного та кумулятивного методу нарахування амортизації.
3. Порівняйте переваги та недоліки прямолінійного та виробничого методу нарахування амортизації.
4. Охарактеризуйте різницю фізичним та функціональним зносом основних засобів.
5. Охарактеризуйте різницю між поняттями «фондовіддача» та «фондомісткість».
6. Надайте характеристику поняттю «рентабельність виробничих засобів».
7. Охарактеризуйте різницю між поняттями «роялті» та «паушальний платіж».
8. Приведіть структуру оборотних засобів у сфері виробництва.
9. Приведіть структуру оборотних засобів у сфері обігу.
10. Поясніть різницю між транспортним, технологічним та резервним запасами матеріальних ресурсів.
11. Надайте пояснення терміну «плинність персоналу».
12. Охарактеризуйте різницю між поняттями «виробіток» та «трудомісткість».
13. Означте різницю між основною та додатковою заробітною платою.
14. Перерахуйте форми відрядної системи оплати праці.
15. Поясніть різницю між формами та системами оплати праці.
16. Охарактеризуйте різницю між відрядно-прогресивною та відрядно-регресивною формами.
17. Опишіть структуру податків на заробітну плату.
18. Опишіть відмінність за складом між собівартістю та ціною.
19. Охарактеризуйте різницю між умовно-змінними та умовно-постійними витратами.
20. Поясніть сутність «точки беззбитковості».
21. Поясніть параметричний метод розрахунку собівартості.
22. Опишіть різницю між доходом та валовим прибутком.
23. Опишіть типи виробництва.
24. Надайте характеристику робочим місцям для різних типів виробництва.
25. Приведіть структуру циклу створення і освоєння нової продукції.
26. Приведіть варіанти переходу на випуск нових видів.
27. Охарактеризуйте різницю між основними, допоміжними та обслуговуючими процесами.
28. Охарактеризуйте заготівельну, обробну та складальну стадії підготовки виробництва.
29. Опишіть відмінність між допоміжними та обслуговуючими процесами.
30. Приведіть структуру виробничого циклу.
31. Опишіть види руху предметів за операціями.
32. Зазначте методи організації виробництва.
33. Перерахуйте та охарактеризуйте плани підприємства.
34. Надайте характеристику плануванню стратегічних змін.
35. Окресліть необхідність та структуру бізнес-планування.
36. Види об'єднань підприємств.
37. Ринкове середовище господарювання підприємств та організацій.
38. Поняття та складові компоненти зовнішнього середовища господарювання.
39. Суб'єкти макросередовища та особливості їх впливу на виробництво.
40. Загальна характеристика ринку.
41. Показники обсягу виробництва підприємства.
42. Поняття, класифікація та структура персоналу.
43. Визначення чисельності працівників.
44. Розрахунок балансу робочого часу працівника.

45. Контрактна система найму працівників.
46. Загальна характеристика капіталу і виробничих фондів.
47. Основні фонди підприємства: поняття, склад, структура.
48. Спрацювання основних фондів. Види зносу. Відтворення основних фондів.
49. Амортизація: поняття, види, методи.
50. Показники ефективності використання основних фондів.
51. Нематеріальні ресурси підприємства: поняття та види.
52. Нематеріальні активи. Поняття та охорона прав власності.
53. Поняття, сутність, склад, структура оборотних засобів.
54. Нормування оборотних фондів.
55. Показники ефективності використання оборотних засобів.
56. Показники та шляхи кращого використання матеріалів, сировини
57. Інвестиції: поняття, склад, структура.
58. Поняття і різновиди капіталовкладень.
59. Фінансові інвестиції. Цінні папери.
60. Оцінка ефективності інвестицій.
61. Загальна характеристика інноваційних процесів.
62. Науково-технічний прогрес, його загальні і пріоритетні напрями.
63. Виробничий процес: поняття, структура та принципи організації.
64. Організаційні типи виробництва.
65. Продуктивність праці персоналу: загальна характеристика і сутність.
66. Показники продуктивності праці і методи їх визначення.
67. Норма часу: поняття, сутність. Методика розрахунку.
68. Фактори зростання продуктивності праці.
69. Заробітна плата: поняття, сутність і функції.
70. Організація заробітної плати. Тарифна система.
71. Форми і системи заробітної плати.
72. Мотивація трудової діяльності.
73. Доплати і надбавки до заробітної плати.
74. Державне регулювання оплати праці.
75. Державні гарантії і підтримка працюючих.
76. Сутність і функції фінансів підприємства.
77. Види фінансових ресурсів та джерела їх формування.
78. Загальна характеристика витрат. Класифікація витрат.
79. Поняття собівартості продукції. Кошторис.
80. Сутність і методи калькулювання.
81. Техніко-економічні фактори зниження собівартості.
82. Ціна: загальна характеристика та функції.
83. Структура та види цін.
84. Методи ціноутворення.
85. Непрямі податки та їх вплив на ціноутворення.
86. Поняття, сутність та джерела доходу підприємства.
87. Сутність та показники прибутку.
88. Напрямки використання прибутку.
89. Загальна характеристика податків, які сплачуються підприємством.
90. Чинники зростання прибутку.
91. Рентабельність: поняття, сутність та види.
92. Методи розрахунку показників рентабельності.
93. Оцінка фінансової стійкості та платоспроможності підприємств.
94. Розрахунок точки беззбитковості.
95. Чинники зростання ефективності виробництва.
96. Державне регулювання підприємницької діяльності.

